

Czwartek, 16 lutego 2023 r.

P9_TA(2023)0054

Działania następcze w związku z działaniami, o jakie zwrócił się Parlament w celu wzmocnienia integralności instytucji europejskich**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie działań następczych w związku ze środkami, o które zwrócił się Parlament w celu wzmocnienia integralności instytucji europejskich (2023/2571(RSP))**

(2023/C 283/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając środki służące wzmocnieniu uczciwości, niezależności i rozliczalności przyjęte przez Konferencję Przewodniczących 8 lutego 2023 r.,
  - uwzględniając swoją rezolucję z 15 grudnia 2022 r. w sprawie podejrzeń o korupcję ze strony Kataru oraz szerszej potrzeby przejrzystości i odpowiedzialności w instytucjach europejskich ⁽¹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z 16 września 2021 r. w sprawie wzmocnienia przejrzystości i uczciwości w instytucjach UE poprzez ustanowienie niezależnego unijnego organu ds. etyki ⁽²⁾,
  - uwzględniając orędzie o stanie Unii w 2022 r. ogłoszone 14 września 2022 r. przez przewodniczącą Komisji oraz program prac Komisji na 2023 r.,
  - uwzględniając swoją decyzję z 27 kwietnia 2021 r. w sprawie zawarcia porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej a Komisją Europejską w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości ⁽³⁾,
  - uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne z 20 maja 2021 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego z dnia 28 września 2005 r. w sprawie przyjęcia statutu posła do Parlamentu Europejskiego (2005/684/WE, Euratom) ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając art. 10 i 11 Regulaminu i kodeks postępowania posłów do Parlamentu Europejskiego,
  - uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 29,
  - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że trwające dochodzenie władz belgijskich ujawniło uzasadnione podejrzenia wobec trojga urzędujących posłów do Parlamentu Europejskiego i jednego byłego posła, a także innych pracowników, o korupcję, pranie pieniędzy i udział w organizacji przestępczej mającej powiązania zwłaszcza z Marokiem i Katar, a także innymi państwami;
- B. mając na uwadze, że 15 grudnia 2022 r. Parlament Europejski przyjął znaczną większością głosów rezolucję w sprawie podejrzeń o korupcję ze strony Kataru oraz szerszej potrzeby przejrzystości i rozliczalności w instytucjach europejskich; mając na uwadze, że w rezolucji tej wezwano do przyjęcia szeregu pilnych środków na rzecz wzmocnienia uczciwości, przejrzystości i rozliczalności instytucji UE;
- C. mając na uwadze, że przewodnicząca Parlamentu Europejskiego przedstawiła projekty wniosków w sprawie reformy zasad etyki w Parlamencie, które zatwierdzono na posiedzeniu Konferencji Przewodniczących na początku stycznia 2023 r.;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0448.⁽²⁾ Dz.U. C 117 z 11.3.2022, s. 159.⁽³⁾ Dz.U. C 506 z 15.12.2021, s. 127.⁽⁴⁾ Dz.U. L 207 z 11.6.2021, s. 1.⁽⁵⁾ Dz.U. L 262 z 7.10.2005, s. 1.

Czwartek, 16 lutego 2023 r.

- D. mając na uwadze, że przejrzystość i rozliczalność są warunkiem wstępnym zaufania obywateli do instytucji UE, w związku z czym korupcja stanowi poważny atak na europejską demokrację; mając na uwadze, że niedawne doniesienia zwiększyły zainteresowanie opinii publicznej środkami stosowanymi w celu zagwarantowania przejrzystości, niezależności i rozliczalności posłów do Parlamentu Europejskiego oraz działaniami innych instytucji w tej dziedzinie; mając na uwadze, że zaufanie publiczne do Parlamentu Europejskiego zostało nadszarpięte przez zarzuty o korupcję związaną z zagranicznymi interesami;
- E. mając na uwadze, że kluczowe znaczenie ma zadbanie o to, by procedury demokratyczne nie zostały zdominowane przez prywatne i zewnętrzne interesy oraz by prawa obywateli były w pełni przestrzegane; mając na uwadze, że instytucje UE i ich urzędnicy muszą chronić integralność zasad i wartości demokratycznych UE;
- F. mając na uwadze, że wewnętrzne mechanizmy monitorowania i ostrzegania instytucji UE dramatycznie zawiodły i nie wykryły korupcji ani obcych ingerencji; mając na uwadze, że istniejące zabezpieczenia i mechanizmy sankcji okazały się nieskuteczne w powstrzymaniu wspomnianych zachowań przestępczych;
- ponownie podkreśla, że jest zbulwersowany ostatnimi zarzutami dotyczącymi prób skorumpowania obecnych i byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, oraz zdecydowanie je potępia i raz jeszcze stwierdza, że stosuje politykę zerowej tolerancji wobec korupcji w jakiegokolwiek formie lub na jakimkolwiek szczeblu; podkreśla, że skala toczących się dochodzeń wymaga od Parlamentu i instytucji UE, aby zareagowały z jednoznaczną jednością i niezachwianą determinacją, w sposób międzyinstytucjonalny i bezstronny, oraz aby podjęły zdecydowane i natychmiastowe działania;
  - zauważa, że nie nałożono dotąd ani jednej kary finansowej za naruszenie kodeksu postępowania posłów pomimo udokumentowania co najmniej 26 naruszeń w sprawozdaniach rocznych komitetu doradczego ds. postępowania posłów; uważa, że sprawą najwyższej wagi jest pełne wdrożenie obowiązujących zasad przejrzystości i rozliczalności, w tym sankcji finansowych za naruszenia kodeksu postępowania posłów do Parlamentu Europejskiego; wzywa do przeglądu wykazu działań, które mogą skutkować sankcjami wobec posłów, aby pomóc w lepszym wypełnianiu ich obowiązków, w tym do rewizji art. 176 Regulaminu PE, w celu ustanowienia silnych i widocznych ram, które będą egzekwowalne i odstrasżające;
  - zauważa, że prawo jest niezbędne do walki z korupcją i zachowaniami przestępczymi, ale samo nie jest w stanie zapobiec zachowaniu przestępczemu indywidualnych posłów, byłych posłów, pracowników lub urzędników Parlamentu Europejskiego lub innych instytucji europejskich; podkreśla, że należy wykrywać i usuwać potencjalne luki w przepisach i procedurach instytucji ułatwiające zachowania niezgodne z prawem;
  - zauważa, że wszystkie instytucje UE dysponują mechanizmami służącymi przejrzystości i rozliczalności; podkreśla, że te istniejące mechanizmy i narzędzia należy poddać przeglądowi i w razie potrzeby rewizji, również w celu wykrucia podatności na obce ingerencje;
  - zauważa, że w przypadku posłów i byłych posłów, wobec których toczy się dochodzenie, organizacje pozarządowe były rzekomo wykorzystywane jako narzędzia obcej ingerencji w europejski parlamentaryzm; wzywa do przeglądu obowiązujących przepisów w celu zwiększenia przejrzystości i odpowiedzialności organizacji pozarządowych, w szczególności w odniesieniu do zarządzania, budżetu, wpływów zagranicznych i osób sprawujących znaczącą kontrolę; podkreśla, że organizacje pozarządowe otrzymujące pieniądze od osób trzecich, które nie mają obowiązku rejestrowania się w rejestrze służącym przejrzystości, muszą ujawniać źródła swojego finansowania, podając te same informacje, co wszystkie zwykłe podmioty rejestrujące się; domaga się natychmiastowego wstrzymania wszelkiego publicznego finansowania ze środków UE dla danej organizacji pozarządowej, jeżeli te informacje nie zostaną ujawnione; wzywa do przeprowadzania kompleksowej wstępnej kontroli finansowej organizacji pozarządowych przed ich wpisaniem do unijnego rejestru służącego przejrzystości, do publikowania umów zawieranych między Komisją Europejską a organizacjami pozarządowymi oraz do jasnego zdefiniowania organizacji pozarządowych, które mogą zarejestrować się w rejestrze służącym przejrzystości i kwalifikują się do otrzymania finansowania ze środków UE;
  - ponownie wyraża pełne poparcie dla propozycji przedstawionych w celu zwiększenia przejrzystości, integralności i rozliczalności, jak określono w rezolucji z 15 grudnia 2022 r.;

Czwartek, 16 lutego 2023 r.

7. stwierdza, że wstępne propozycje mające na celu wzmocnienie uczciwości, niezależności i rozliczalności przedstawione przez przewodniczącą Parlamentu Europejskiego 8 lutego 2023 r. stanowią niezbędny pierwszy krok w reakcji na pilną potrzebę zagwarantowania przez Parlament rozliczalności, przejrzystości i uczciwości instytucji UE; stwierdza, że plan przyjęty przez Konferencję Przewodniczących obejmuje niektóre środki przegłosowane przez Parlament w grudniu 2022 r. i nie wyklucza rozważenia innych środków w ramach szerszego procesu reform; zobowiązuje się do realizacji wszystkich środków przyjętych w grudniowej rezolucji i potwierdza zamiar podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu zagwarantowania rozliczalności, przejrzystości i uczciwości instytucji UE; zobowiązuje się odtąd do otwartego i przejrzystego procesu, aby pokazać społeczeństwu silne zaangażowanie w reformę i odzyskać zaufanie obywateli;
8. wzywa do bezzwłocznego wdrożenia wszystkich środków i żądań przyjętych w grudniowej rezolucji; wzywa do podjęcia dodatkowych, szerszej zakrojonych działań, w szczególności w zakresie ochrony sygnalistów, monitoringu, sprawozdawczości i nadzoru; wzywa, aby decyzje i rozważania dotyczące przejrzystości, rozliczalności i uczciwości były podejmowane w ramach posiedzeń publicznych, co z zasady zapewnia rozliczalność i nadzór, chyba że uzasadniona i pilna kwestia wymaga zachowania poufności;
9. powierza Komisji Specjalnej ds. Obcych Ingerencji we Wszystkie Procesy Demokratyczne w Unii Europejskiej, w tym Dezinformacji oraz ds. Wzmocnienia Uczciwości, Przejrzystości i Rozliczalności w Parlamencie Europejskim (INGE 2) zadanie zidentyfikowania potencjalnych wad w regulaminie Parlamentu i przedstawienia propozycji reform, zgodnie z grudniową rezolucją, w oparciu o prace Komisji Spraw Konstytucyjnych i we współpracy z nią, a także o najlepsze praktyki w innych parlamentach;
10. ponawia w szczególności swój powtarzany od dawna apel do Komisji, aby jak najszybciej przedstawiła wniosek w sprawie powołania niezależnego i skutecznego organu ds. etyki zgodnie z rezolucją Parlamentu z 16 września 2021 r.; ubolewa nad faktem, że Komisja nadal nie przedstawiła takiego wniosku, pomimo jego uwzględnienia przez przewodniczącą Komisji w piśmie określającym zadania komisarz Věry Jourové z 2019 r., i ubolewa, że plan działania przewodniczącej Parlamentu Europejskiego nie zawiera żadnych środków mających na celu przyspieszenie tego procesu; wzywa Komisję do przedstawienia propozycji utworzenia niezależnego organu ds. etyki najpóźniej do marca 2023 r., zgodnie z rezolucją Parlamentu z lutego 2022 r. w sprawie ustanowienia niezależnego organu ds. etyki;
11. ubolewa, że przyjęte środki nie obejmują propozycji wiarygodnej reformy komitetu doradczego ds. postępowania posłów; zobowiązuje się do zreformowania komitetu doradczego zgodnie ze swoją propozycją dotyczącą niezależnego organu ds. etyki do czasu, gdy niezależny organ UE ds. etyki będzie w stanie przejąć obecną rolę komitetu doradczego, umożliwiając mu kontrolę posłów z własnej inicjatywy, pozwalając na składanie uzasadnionych skarg przez każdego, wprowadzając proaktywne kontrole deklaracji interesów posłów oraz zapewniając skuteczniejszy, bardziej przejrzysty system surowszych sankcji wobec posłów i byłych posłów;
12. zaleca dodatkową weryfikację asystentów parlamentarnych i pracowników zajmujących się wrażliwymi dziedzinami polityki, zwłaszcza w sprawach zagranicznych, bezpieczeństwa i obrony; jest zdania, że personel pracujący w takich dziedzinach można uznać za osoby zajmujące eksponowane stanowiska polityczne zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy; jest zdania, że podróże opłacane przez państwa trzecie powinny podlegać uprzedniemu zatwierdzeniu przez specjalny organ Parlamentu Europejskiego;
13. uważa za istotne wprowadzenie okresu karencji dla posłów na okres sześciu miesięcy bezpośrednio po zakończeniu ich mandatu i jest zdania, że okres ten powinien zostać określony z uwzględnieniem zasad obowiązujących np. byłych komisarzy przy podejmowaniu działalności lobbingsowej w stosunku do Parlamentu Europejskiego;
14. zobowiązuje się do zagwarantowania odpowiednich środków dla sekretariatu rejestru służącego przejrzystości, aby zapewnić możliwość sprawdzenia poprawności wpisów dotyczących działalności lobbingsowej grup interesu, lobbystów i organizacji pozarządowych oraz aby lobbying stał się bardziej przejrzysty;
15. apeluje, by zakazać posłom dodatkowej działalności zarobkowej, która może prowadzić do konfliktu interesów w z ich mandatem;
16. z zadowoleniem przyjmuje środki przyjęte w celu zwiększenia przejrzystości oświadczeń majątkowych posłów, które wymagają podania większej ilości informacji na temat pracy dodatkowej i działalności zewnętrznej posłów, w tym dokładnej kwoty uzyskiwanych dochodów ubocznych oraz klientów, na rzecz których pracują odpłatnie; ponawia apel o rozważenie dodatkowych zabezpieczeń przed korupcją, takich jak składanie oświadczeń majątkowych przez posłów na początku i na końcu każdej kadencji;

Czwartek, 16 lutego 2023 r.

17. wzywa do rozszerzenia na akredytowanych asystentów parlamentarnych i pracowników obowiązku nałożonego na posłów, by w przypadku określonych sprawozdań lub rezolucji lub w sytuacjach, w których posłowie do PE odgrywają aktywną rolę oraz mają oczywisty i bezpośredni wpływ na prace nad konkretnymi dossier, zgłaszać wszystkie zaplanowane spotkania z przedstawicielami dyplomatycznymi państw trzecich i stron trzecich objętych zakresem rejestru służącego przejrzystości, z wyjątkiem szczególnych przypadków, takich jak te, w których podanie nazwiska osoby lub organizacji zagrażałoby ochronie życia lub integralności jakiegokolwiek osoby; lub gdy inne przekonujące względy interesu publicznego wymagają zachowania poufności; lub w przypadku spotkań z osobami fizycznymi działającymi ściśle we własnym imieniu, bez związku z innymi; lub w przypadku spontanicznych spotkań lub spotkań o charakterze czysto prywatnym lub socjalnym;
18. zauważa, że w grudniowej rezolucji Parlament wezwał do rewizji regulaminu pracowniczego, w szczególności jego art. 22 lit. c), aby dostosować go do standardów dyrektywy o ochronie sygnalistów; ponawia ten apel i wzywa ponadto do rewizji przepisów o sygnalistach mających zastosowanie do asystentów;
19. z zadowoleniem przyjmuje środki przyjęte w odniesieniu do przedstawicieli Kataru w następstwie doniesień; ponownie wyraża jednak głębokie zaniepokojenie zarzutami dotyczącymi przekupstwa ze strony władz marokańskich i wzywa do wdrożenia tych samych środków wobec przedstawicieli Maroka; potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz pełnego zbadania przypadków korupcji z udziałem państw usiłujących zyskać wpływy w Parlamencie oraz na rzecz wyeliminowania tego zjawiska;
20. ponownie i z największą mocą podkreśla, że Parlament Europejski powinien nadal głośno protestować przeciwko naruszeniom praw człowieka;
21. ubolewa nad wykorzystaniem skandalu korupcyjnego do rozpoczęcia nieprzemyślanej kampanii oszczerstw przeciwko organizacjom pozarządowym i rozpowszechniania wprowadzających w błąd informacji dotyczących braku przejrzystości finansowania tych organizacji; ponownie wyraża niezachwiane poparcie dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które walczą o prawa człowieka i środowisko przy pełnym poszanowaniu zasad przejrzystości i uczciwości instytucji europejskich;
22. uważa, że istniejące ramy etyczne dla komisarzy muszą zostać rozszerzone w celu wypełnienia istniejących luk prawnych, takich jak brak statutu komisarzy; podkreśla, że proces ten jest ściśle związany z kontrolą parlamentarną i nadzorem; jest w związku z tym zdania, że każdy taki statut komisarzy należy opracować zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą; wzywa Komisję do przedstawienia propozycji statutu komisarzy w ramach pakietu dotyczącego obrony europejskiej demokracji;
23. wzywa Komisję i Radę do współpracy z Parlamentem w dążeniu do niezbędnych reform, aby zapewnić prewencję i gotowość do zwiększenia przejrzystości i rozliczalności instytucji UE oraz do zwalczania korupcji;
24. popiera pilne działania w celu wdrożenia wszystkich środków już zatwierdzonych przez Parlament; wzywa komisję INGE 2 i inne właściwe organy Parlamentu do jak najszybszego – najpóźniej do lata – zrewidowania zasad etyki oraz wzywa do przeprowadzenia w ciągu sześciu miesięcy publicznej oceny poczynionych postępów;
25. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Prezydium Parlamentu Europejskiego.